

VODIČ ZA NEPOSREDNO UČESTVOVANJE GRAĐANA U POSLOVIMA LOKALNE SAMOUPRAVE U GRADU ZRENJANINU

Prema Ustavu, Republika Srbija zasnovana je, između ostalog, na načelima građanske demokratije. Građani su nosioci suverenosti.

Građani suverenost vrše referendumom, narodnom (građanskom) inicijativom i preko svojih slobodno izabranih predstavnika.

Državna vlast je ograničena pravom građana na pokrajinsku autonomiju i lokalnu samoupravu, a ovo pravo podleže samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti.

Lokalna samouprava je pravo građana da neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika upravljaju javnim poslovima od neposrednog, zajedničkog i opšteg interesa za lokalno stanovništvo, kao i pravo i obaveza organa lokalne samouprave da, u skladu sa zakonom, planiraju, uređuju i upravljaju javnim poslovima koji su u njihovoj nadležnosti i od interesa za lokalno stanovništvo.

Lokalna samouprava ostvaruje se u jedinicama lokalne samouprave: opštini, gradu i gradu Beogradu.

Građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na teritoriji jedinice lokalne samouprave upravljaju poslovima lokalne samouprave, u skladu sa Ustavom, zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave.

Demokratija je nezamisliva bez aktivnog učestvovanja građana u procesima donošenja odluka i u radu državnih organa. Ustav garantuje to pravo na svim nivoima vlasti. U ovom Vodiču opisani su mehanizmi pomoću kojih građani u Gradu Zrenjaninu mogu da neposredno učestvuju u poslovima lokalne samouprave, prema procedurama koje su propisane republičkim i gradskim propisima.

| Građanska inicijativa

Građanska inicijativa je pravo građana da predlažu Skupštini grada donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz nadležnosti Grada, promenu statuta ili drugih akata i raspisivanje referenduma u skladu sa zakonom i statutom.

U građanskoj inicijativi građani učestvuju potpisivanjem odgovarajućeg predloga. O predlogu sadržanom u građanskoj inicijativi, Skupština je dužna da održi raspravu i da dostavi obrazložen odgovor građanima u roku od 60 dana od dobijanja predloga.

Broj potpisa građana potreban za pokretanje građanske inicijative iznosi 5% od ukupnog broja građana sa biračkim pravom.

Postupak i procedura sprovođenja građanske inicijative uređuje se posebnom odlukom Skupštine grada.

Prikupljanje potpisa građana za sprovođenje javne rasprave se sprovodi u skladu sa odredbama Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi.

Građani radi ostvarivanja narodne inicijative obrazuju inicijativni odbor od najmanje tri člana koji imaju biračko pravo, a inicijativni odbor može obrazovati posebne odbore za prikupljanje potpisa na pojedinim mestima.

Predlog obuhvaćen narodnom inicijativom mora biti sačinjen tako da se iz njega jasno vide pravci promena, odnosno rešenja o kojima nadležni organ treba da se izjasni i potpisan od članova inicijativnog odbora.

Inicijativni odbor dostavlja predlog organu nadležnom za donošenje akta, odnosno za rešavanje o pitanju na koji se predlog odnosi radi obaveštenja da se za taj predlog prikupljaju potpisi, a taj organ potvrđuje prijem predloga za koji se prikupljaju potpisi na prvoj stranici teksta predloga i overava svaku stranicu teksta predloga u onolikom broju kopija koliko podnese inicijativni odbor i zadržava jednu kopiju predloga za koji se prikupljaju potpisi.

Od podnošenja predloga za koji se prikupljaju potpisi predlog se ne može menjati ni dopunjavati.

Inicijativni odbor, najkasnije tri dana pre početka prikupljanja potpisa, prijavljuje prikupljanje potpisa Ministarstvu unutrašnjih poslova - organizacionoj jedinici u jedinici lokalne samouprave na čijoj će se teritoriji prikupljati potpisi.

U prijavi, koju potpisuju članovi inicijativnog odbora, odnosno članovi odbora koji će prikupljati potpise, se navode: naziv organa kome je podnet predlog za koji se prikupljaju potpisi i prijemni broj pod kojim je taj predlog zaveden; mesto, vreme i način prikupljanja potpisa; lični podaci lica koja će prikupljati potpise i mere koje će inicijativni odbor preduzeti radi sprečavanja eventualnih zloupotreba u vezi s prikupljanjem potpisa.

Lista potpisnika narodne inicijative sadrži:

- 1) naznačenje predloga za koji se prikupljaju potpisi s prijemnim brojem nadležnog organa;
- 2) podatke o potpisnicima inicijative, koji se upisuju u sledeće rubrike: radni broj potpisnika inicijative; lično ime potpisnika narodne inicijative, koje se ispisuje čitkim štampanim slovima i potvrđuje njegovim svojeručnim potpisom; adresa potpisnika inicijative; lični broj potpisnika inicijative; registarski broj lične karte potpisnika

inicijative;

3) datum i mesto prikupljanja potpisa;

4) izjavu inicijativnog odbora, odnosno odbora koji je prikupljao potpise da svi potpisnici na listi imaju pravo učestvovanja u narodnoj inicijativi u skladu sa zakonom i da su se samo jednom potpisali na listi, kao i napomenu o eventualnom povlačenju potpisa građana;

5) potpise članova inicijativnog odobora, odnosno odbora koji je prikupljao potpise.

Prikupljanje potpisa građana koji učestvuju u narodnoj inicijativi traje najduže sedam dana, računajući od dana koji je u prijavi Ministarstvu unutrašnjih poslova označen kao početni dan prikupljanja potpisa.

Građanin se može samo jednom potpisati na listi potpisnika narodne inicijative, a svoj potpis može povući do isteka poslednjeg dana određenog za prikupljanje potpisa.

Potpis se povlači u pismenoj formi, a odbor za prikupljanje potpisa konstatuje to u listi potpisnika narodne inicijative.

Na mestu gde se prikupljaju potpisi tekst predloga za koji se prikupljaju potpisi, overen od nadležnog organa i snabdeven njegovim prijemnim brojem, mora biti istaknut tako da bude dostupan građanima.

Građanin ima pravo da nadležnom organu ukaže na propuste i nedostatke u postupku prikupljanja potpisa za predlog obuhvaćen narodnom inicijativom.

Inicijativni odbor dostavlja listu potpisnika narodne inicijative nadležnom organu.

Nadležni organ proverava da li je lista potpisnika narodne inicijative sačinjena u skladu s odredbama zakona i da li je prikupljen potreban broj potpisa, pri čemu razmatra i eventualne primedbe građana na postupak prikupljanja potpisa.

Ako građanin, odnosno inicijativni odbor smatra da je nadležan organ nepravilno postupio, može podneti žalbu Vrhovnom sudu koji rešava po ovoj žalbi u roku od 48 sati od prijema žalbe. Odluka Vrhovnog suda po žalbi konačna je.

Kad je lista potpisnika narodne inicijative sačinjena u skladu s odredbama zakona, a prikupljen je potreban broj potpisa, nadležni organ dužan je da o predlogu za koji su prikupljeni potpisi odluči na način i po postupku utvrđenom Ustavom i zakonom, odnosno odgovarajućim statutom ili poslovníkom, a slučaju da ne prihvati predlog, dužan je da o tome obavesti inicijativni odbor.

Ako inicijativni odbor smatra da nadležni organ nije pravilno postupio u slučaju kada nije prihvatao predlog, može podneti žalbu Vrhovnom sudu koji po ovoj žalbi rešava u roku od 15 dana od prijema žalbe. Odluka Vrhovnog suda po žalbi je konačna.

Zbor građana

Zbor građana raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti organa jedinice lokalne samouprave.

Zbor građana saziva se za naseljeno mesto ili deo naseljenog mesta, koji može biti: zaselak, ulica, deo gradskog naselja, područje mesne zajednice ili drugog oblika mesne samouprave.

Zbor građana saziva gradonačelnik, predsednik Skupštine grada, ovlašćeni predstavnik mesne zajednice ili drugog oblika mesne samouprave, najmanje 50 građana

sa prebivalištem na području za koje se zbor saziva i najmanje jedna četvrtina odbornika, najmanje osam dana pre dana održavanja.

Zbor građana obavezno saziva gradonačelnik za razmatranje pitanja o kojima Skupština grada zaključuje da se zbor sazove.

Predlog za sazivanje zbora može uputiti organ Grada nadležan za odlučivanje o pitanju koje se razmatra na zboru.

O sazvanom zboru građani se obaveštavaju isticanjem akta o sazivanju zbora na oglasnoj tabli, preko sredstava informisanja ili na drugi uobičajen način.

Sazivač je obavezan da obavesti gradsku upravu o održavanju zbora.

Zborom građana predsedava sazivač ili lice koje on ovlasti.

Zbor građana razmatra predloge i zauzima stavove o njima ako mu prisustvuje 5% građana sa biračkim pravom sa područja za koje je zbor sazvan.

Broj građana sa biračkim pravom utvrđuje se prema broju birača sa poslednjih lokalnih izbora.

Pravo učešća u razmatranju pitanja, pokretanju inicijativa i predlaganju pojedinih rešenja imaju svi punoletni građani Grada.

Pravo odlučivanja na zboru građana imaju i građani čije je prebivalište ili imovina na području za koje je zbor sazvan.

Odluke na zboru građana se donose većinom prisutnih građana sa pravom odlučivanja.

Zbor građana mesne zajednice razmatra:

1. pitanja od zajedničkog interesa za građane u mesnoj zajednici;
2. pitanja iz delokruga rada Skupštine grada za koja je predviđena rasprava na zboru građana;
3. pitanja uvođenja samodoprinosu;
4. razvoj komunalne infrastrukture u skladu sa planovima Grada i potrebama i mogućnostima građana mesne zajednice;
5. statut mesne zajednice;
6. izveštaj o radu saveta mesne zajednice i
7. druga pitanja od značaja za građane mesne zajednice.

Zbor građana mesne zajednice saziva predsednik Saveta ili lice ovlašćeno Statutom grada.

Organi Grada dužni su da u roku od 60 dana od dana održavanja zbora građana, razmotre zahteve i predloge građana, zauzmu stav o njima, odnosno donesu odgovarajuću odluku ili meru i o tome obaveste građane.

Peticija građana

Peticija je pisano obraćanje pojedinca ili grupe građana sa prebivalištem na teritoriji Grada, kojim se od određenog organa Grada traži da pokrene postupak ili preduzme meru ili radnju iz svoje nadležnosti.

Peticija obavezno sadrži:

- 1) naziv organa kome se upućuje;
- 2) pravni osnov za podnošenje peticije sa zahtevom da se na peticiju odgovori;
- 3) jasno formulisan zahtev, odnosno predlog podnosioca sa obrazloženjem;
- 4) ime, prezime i prebivalište podnosioca peticije;
- 5) potpis podnosioca peticije.

Organ Grada kome je upućena peticija je dužan da u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavesti podnosioca pe-

ticije o svom stavu povodom zahteva, odnosno predloga sadržanih u peticiji.

| Pritužbe građana

Organi Grada dužni su da svima omoguće podnošenje pritužbi na svoj rad i na nepravilan rad i odnos zaposlenih u gradskoj upravi.

Organi Grada dužni su da ispituju navode istaknute u pritužbi, koji ukazuju na propuste i nepravilnosti u njihovom radu i da u skladu sa zakonom pokrenu odgovarajući postupak za sankcionisanje i otklanjanje propusta i nepravilnosti.

Organi Grada dužni su da daju podnosiocu pritužbe odgovore i informacije o tome da li je i kako po pritužbi postupljeno u roku od 30 dana, ako podnosilac pritužbe to zahteva.

| Javna anketa

Organi Grada mogu konsultovati građane o pitanjima iz svoje nadležnosti putem javne ankete.

| Javna rasprava

Javna rasprava predstavlja skup različitih aktivnosti, preduzetih u unapred predviđenom vremenskom okviru, u cilju pribavljanja predloga i stavova građana o nacrtu nekog akta.

Javna rasprava se, po pravilu, organizuje kao otvoreni sastanak predstavnika nadležnih organa Grada, odnosno javnih službi, sa zainteresovanim građanima, predstavnicima udruženja građana i sredstava javnog obaveštavanja (okrugli stolovi, tribine, prezentacije i sl.).

Javna rasprava može se sprovoditi i dostavljanjem predloga, sugestija i mišljenja građana i ostalih učesnika u javnoj raspravi u pisanoj ili elektronskoj formi.

Organizator javne rasprave je dužan da građanima iz svih delova Grada omogući učešće u javnoj raspravi.

Način i postupak organizovanja i sprovođenja javne rasprave bliže se uređuje Poslovnikom Skupštine grada.

Javna rasprava traje najmanje 15, a najduže 20 dana.

Organi Grada dužni su da održe najmanje jednu javnu raspravu:

- 1) u postupku pripreme statuta;
- 2) u postupku pripreme odluke o budžetu Grada (u delu planiranja investicija);
- 3) u postupku pripreme strateških planova razvoja;
- 4) u postupku utvrđivanja stopa izvornih prihoda Grada;
- 5) u postupku pripreme prostornih i urbanističkih planova;
- 6) u drugim slučajevima predviđenim zakonom i Statutom Grada.

Obavezna javna rasprava sprovodi se o nacrtu akta, a izuzetno se može sprovesti i ranije na predlog organa nadležnog za pripremu i utvrđivanje nacrta.

Obaveznu javnu raspravu organizuje Gradsko veće na način i u vreme koje predloži organ nadležan za utvrđivanje nacrta, ukoliko statutom nije drugačije određeno.

Javna rasprava može se sprovesti u postupku donošenja drugih opštih akata iz nadležnosti Skupštine.

grada, na osnovu zahteva predlagača opšteg akta, jedne trećine odbornika ili predloga 100 građana

Radi sprovođenja javne rasprave, predlog građana je potrebno da svojim potpisima podrži najmanje 100 građana sa biračkim pravom na teritoriji Grada.

Prikupljanje potpisa građana za sprovođenje javne rasprave, sprovodi se u skladu sa propisima koji uređuju građansku inicijativu.

Nadležno radno telo Skupštine grada odlučuje po primljenom predlogu, odnosno zahtevu za sprovođenje javne rasprave.

Ukoliko nadležno radno telo Skupštine grada prihvati predlog, odnosno zahtev za sprovođenje javne rasprave, Gradsko veće organizuje javnu raspravu, po pravilu, na način i u vreme koje je u tim podnescima predloženo.

Organizovanje javne rasprave

Gradsko veće organizuje javnu raspravu, određuje način sprovođenja, mesto i vreme trajanja javne rasprave.

Gradsko veće upućuje javni poziv građanima, njihovim udruženjima, stručnoj i ostaloj javnosti, za učešće u javnoj raspravi.

Javni poziv za učešće na javnoj raspravi, objavljuje se na internet prezentaciji Grada i na drugi pogodan način.

Uz javni poziv obavezno se objavljuje program sprovođenja javne rasprave, kao i nacrt opšteg akta koji je predmet javne rasprave.

Gradsko veće može uputiti poziv za učešće na javnoj raspravi određenim pojedincima, predstavnicima organa, organizacija i udruženja za koje smatra da su zainteresovani za akt koji se razmatra.

Nadležni odbor skupštine jedinice lokalne samouprave odlučuje po primljenom predlogu građana o sprovođenju postupka javne rasprave.

Organ nadležan za utvrđivanje predloga akta o kojem je sprovedena javna rasprava, dužan je da prilikom utvrđivanja predloga akta vodi računa o sugestijama i predlozima datim u javnoj raspravi.

| Referendum

Skupština grada može na sopstvenu inicijativu da raspiše referendum o pitanjima iz svoje nadležnosti.

Referendum o pitanju iz svoje nadležnosti Skupština je dužna da raspiše na predlog koji podnese najmanje 10% birača od ukupnog biračkog tela u jedinici lokalne samouprave, na način utvrđen zakonom i Statutom.

Skupština grada dužna je da raspiše referendum na delu teritorije Grada o pitanju koje se odnosi na potrebe, odnosno interese stanovništva tog dela teritorije, ako je lista potpisnika zahteva za raspisivanje referenduma sastavljena u skladu sa zakonom i ako je istu potpisalo najmanje 10% birača sa prebivalištem na delu teritorije Grada za koji se traži raspisivanje referenduma.

Odluka putem referenduma doneta je ako se za nju izjasnila većina građana koja je glasala, pod uslovom da je glasalo više od polovine ukupnog broja građana sa biračkim pravom na teritoriji Grada.

Odluka doneta na referendumu je obavezna, a Skupština grada je ne može staviti van snage, niti izme-

nama i dopunama menjati njenu suštinu u narednom periodu od godinu dana od dana donošenja odluke.

O inicijativi za promenu naziva postojećeg naseljenog mesta građani će se izjasniti na referendumu.

Postupak sprovođenja referenduma

Pravo izjašnjavanja na referendumu imaju građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na teritoriji za koju se raspisuje referendum, kao i građani čije je prebivalište van teritorije za koju se raspisuje referendum kada se na referendumu za njih stvaraju prava i obaveze.

Skupština grada, odnosno telo koje ona ovlasti sačinjava spisak građana koji imaju pravo izjašnjavanja na referendumu a nemaju prebivalište na području za koje se sprovodi referendum, na način utvrđen propisima o izborima.

Na referendumu građani se izjašnjavaju lično i tajno, na glasačkim listićima.

Akt o raspisivanju referenduma sadrži naročito: naznačenje teritorije za koju se referendum raspisuje; akt, odnosno pitanje o kome se građani izjašnjavaju; datum sprovođenja referenduma i vreme određeno za izjašnjavanje na referendumu, a objavljuje se na način na koji se objavljuju propisi organa koji je raspisao referendum.

Organi za sprovođenje referenduma su komisija i glasački odbor.

Komisiju obrazuje Skupština grada. glasačke odbore obrazuje komisija.

Komisija za sprovođenje referenduma obavlja sledeće poslove:

- 1) stara se o zakonitom sprovođenju referenduma;
- 2) stara se o obezbeđivanju materijala za sprovođenje referenduma;
- 3) propisuje obrasce za sprovođenje referenduma;
- 4) utvrđuje i proglašava ukupne rezultate referenduma;
- 5) obavlja i druge poslove određene zakonom i aktom o raspisivanju referenduma.

Glasački odbori rukovode glasanjem na glasačkim mestima, obezbeđuju pravilnost i tajnost glasanja i utvrđuju rezultate glasanja na glasačkim mestima, u skladu s uputstvima komisije za sprovođenje referenduma.

Aktom o obrazovanju organa za sprovođenje referenduma utvrđuju se njihovi zadaci.

Vreme glasanja na referendumu određuje se tako da se omogući glasanje svim građanima koji imaju pravo izjašnjavanja na referendumu.

Glasanje se zaključuje istekom vremena određenog za glasanje, a građanima koji su se zatekli na glasačkom mestu u trenutku njegovog zatvaranja omogućuje se da glasaju.

Ako su glasali svi građani na glasačkom mestu koji su upisani u evidenciju građana s biračkim pravom, glasanje se može zaključiti i pre isteka vremena određenog za glasanje.

Pitanje o kome se građani referendumom izjašnjavaju mora biti izraženo jasno tako da se na njega može odgovoriti rečju "za" ili "protiv", odnosno "da" ili "ne".

Kad se referendumom odlučuje istovremeno o više pitanja, svako pitanje mora biti posebno formulisano na glasačkom listiću tako da se na svako može odgovoriti rečju "za" ili "protiv", odnosno "da" ili "ne".

Kad se referendum raspisuje radi prethodnog izjašnjavanja građana, pitanje o kome građani treba da se

izjasne može biti formulisano tako da se u odgovoru na njega građanin opredeljuje za jednu od više predloženih mogućnosti.

Glasački listić za izjašnjavanje na referendumu (u daljem tekstu: glasački listić) sadrži:

- 1) naziv organa koji je raspisao referendum;
- 2) dan održavanja referenduma;
- 3) pitanje o kome građani treba da se izjasne na referendumu;
- 4) reči "za" i "protiv", odnosno "da" ili "ne" jedna pored druge.

Glasa se zaokruživanjem na glasačkom listiću jednog od mogućih odgovora.

U pogledu načina glasanja lica koja nisu u mogućnosti da glasaju na glasačkom mestu, odnosno da sama glasaju, shodno se primenjuju propisi o izboru narodnih poslanika kojima je uređen način glasanja ovih lica.

Glasačke listiće priprema komisija za sprovođenje referenduma.

Komisija za sprovođenje referenduma utvrđuje broj glasačkih listića koji mora biti jednak broju građana koji imaju pravo izjašnjavanja na referendumu upisanih u birački spisak, kao i broj rezervnih glasačkih listića. Glasnački listići štampaju se na jednom mestu.

Skupština može odrediti do tri lica koja će radi kontrole prisustvovati štampanju glasačkih listića, odnosno koja će kontrolisati postupak dostavljanja glasačkih listića organima za sprovođenje referenduma.

Po završenom glasanju glasački odbor utvrđuje rezultate glasanja na glasačkom mestu i o tome sastavlja zapisnik.

Nevažeci glasački listić je onaj listić na kome su zaokružene i reč "za" i reč "protiv", odnosno i reč "da" i reč "ne", nepopunjeni listić i listić koji je tako popunjen da se ne može sa sigurnošću utvrditi kako se građanin izjasnio.

U zapisniku o rezultatu glasanja na glasačkom mestu navode se: datum i mesto održavanja glasanja; glasačko mesto; predlog koji je stavljen na referendum; lična imena članova glasačkog odbora; broj građana s biračkim pravom na glasačkom mestu; broj građana s biračkim pravom koji je glasao i rezultat glasanja.

Zapisnik potpisuju svi članovi glasačkog odbora.

Zapisnik i ostale materijale sa glasanja glasački odbor dostavlja nadležnoj komisiji.

Izveštaj o sprovedenom referendumu komisija za sprovođenje referenduma dostavlja Skupštini.

Rezultati referenduma objavljuju se na način na koji se objavljuje odluka o raspisivanju referenduma.

Akt koji je potvrđen na referendumu proglašava se u skladu s Ustavom, zakonom i Statutom.

Kad su se građani referendumom prethodno izjasnili o određenom pitanju, organ koji donosi akt kojim se uređuje to pitanje dužan je da ga donese u skladu s voljom građana izraženom na referendumu, u roku određenom aktom o raspisivanju referenduma, a najkasnije u roku od 60 dana od dana održavanja referenduma.

Ako su se građani referendumom izjasnili za potvrđivanje akta, akt je usvojen danom održavanja referenduma, odnosno danom proglašavanja tog akta.

Ako građani referendumom nisu potvrdili akt, smatra se da taj akt nije ni donet.

Ako građani referendumom nisu potvrdili akt ne može se o njemu ponovo odlučivati na referendumu u roku kraćem od šest meseci od dana glasanja na referendumu.

Građanin ima pravo, u roku od 24 sata od trenutka kad je doneta odluka, odnosno izvršena radnja ili je učinjen propust, da podnese prigovor komisiji za sprovođenje referenduma ako smatra da su time učinjene nepravilnosti u sprovođenju referenduma.

Komisija odlučuje o prigovoru u roku od 48 sati od podnošenja prigovora.

Ako je nepravilnost učinjena na jednom ili više glasačkih mesta bitno uticala na rezultate glasanja, komisija će poništi izjašnjavanje na tim glasačkim mestima i odrediti vreme ponovnog izjašnjavanja.

Protiv rešenja komisije donetog po prigovoru, kao i u slučaju kad komisija nije odlučila po prigovoru u propisanom roku, podnosilac prigovora može podneti žalbu Vrhovnom sudu.

Vrhovni sud rešava po žalbi u roku od 48 sati od prijema žalbe.

Odluka Vrhovnog suda po žalbi konačna je.

Sredstva za sprovođenje referenduma obezbeđuje Skupština.

Od dana raspisivanja do dana sprovođenja referenduma ne može proteći manje od 15 ni više od 90 dana.

| Dužnost organa i službi jedinice lokalne samouprave u vezi sa neposrednim učestvovanjem građana u ostvarivanju lokalne samouprave

Nadležni organ Grada dužan je da na internet prezentaciji Grada, odnosno na drugi primeren način, obavesti javnost da je otpočeo rad na pripremi propisa koje donosi Skupština.

Organi i službe Grada dužni su da obaveštavaju javnost o svom radu preko sredstava javnog informisanja i na drugi prikladan način. Oni su dužni da građanima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza daju potrebne podatke, objašnjenja i obaveštenja.

Organi i službe Grada dužni su da svima omogućе podnošenje pritužbi na svoj rad i na nepravilan odnos zaposlenih i da im odgovore u roku od 30 dana, ako podnosilac pritužbe zahteva odgovor.

| Mesna samouprava

Radi zadovoljavanja opštih, zajedničkih i svakodnevnih potreba stanovništva na određenom području jedinice lokalne samouprave mogu da obrazuju mesne zajednice ili druge oblike mesne samouprave, u skladu sa zakonom i Statutom.

Radi zadovoljavanja potreba i interesa lokalnog stanovništva u selima se osnivaju mesne zajednice i drugi oblici mesne samouprave.

Mesne zajednice i drugi oblici mesne samouprave mogu se obrazovati i u gradskim naseljima (kvart, četvrt, rejon i sl).

Mesna zajednica može se osnivati i za dva ili više sela.

Predlog za obrazovanje, odnosno ukidanje mesne zajednice ili drugog oblika mesne samouprave, može podneti najmanje 10% birača sa prebivalištem na području na koje se predlog odnosi, najmanje jedna trećina odbornika i Gradsko veće.

Skupština grada odlučuje uz prethodno pribavljeno mišljenje građana, o obrazovanju, području za koje se obrazuje, promeni područja i ukidanju mesnih zajed-

nica i drugih oblika mesne samouprave.

Ova odluka donosi se većinom glasova od ukupnog broja odbornika.

Aktom o osnivanju mesne zajednice, u skladu sa Statutom grada utvrđuju se poslovi koje vrši mesna zajednica, organi i organizacija rada organa, način odlučivanja kao i postupak izbora saveta i drugih organa mesne samouprave, zaštita prava u toku izbora i druga pitanja od značaja za rad mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave.

Mesna zajednica, preko svojih organa, obavlja sledeće poslove:

1. donosi program rada, finansijski plan i završni račun mesne zajednice;
2. stara se o zadovoljavanju određenih potreba građana u oblasti: urbanizma i građenja, komunalnih delatnosti, puteva, ulica, trgova, javnog prevoza, kulture, fizičke kulture, osnovnog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, socijalne zaštite, društvene brige o deci i omladini, javnom obaveštavanju, zaštite i unapređenja životne sredine i drugim oblastima od neposrednog interesa za građane;
3. stara se o realizaciji uvedenog samodoprinosu i uvođenju novog;
4. saraduje sa ustanovama i preduzećima radi ostvarenja zajedničkih interesa od značaja za građane sa područja mesne zajednice;
5. obavlja poslove u slučajevima elementarnih nepogoda na području mesne zajednice i području Grada Zrenjanina u skladu sa odlukama organa Grada;
6. utvrđuje uslove korišćenja pašnjaka i utrina;
7. obavlja poslove koje joj poveri Grad Zrenjanin u skladu sa zakonom, odlukama i drugim opštim aktima;
8. obavlja i druge poslove utvrđene statutom mesne zajednice i drugim aktima.

Rad organa mesne zajednice je javan. Ona ima status pravnog lica i pečat. Mesna zajednica može imati svoj simbol i praznik

Savet mesne zajednice

Savet mesne zajednice je osnovni predstavnički organ građana na području mesne zajednice.

Izbori za savet mesne zajednice sprovode se po pravilima neposrednog i tajnog glasanja na osnovu opšteg i jednakog izbornog prava, u skladu sa aktom o osnivanju.

Izbore za savet raspisuje predsednik Skupštine grada, u skladu sa Odlukom o mesnim zajednicama i aktima mesne zajednice.

Građani mesne zajednice obaveštavaju se o danu, vremenu i mestu održavanja izbora za članove saveta, po postupku i na način utvrđen statutom mesne zajednice, najkasnije pet dana pre održavanja izbora. Obaveštavanje se može vršiti i putem medija kao i drugim sredstvima obaveštavanja.

Članovi saveta biraju se na četiri godine, neposredno tajnim glasanjem.

Izbori za članove saveta moraju se sprovesti najkasnije 30 dana pre kraja mandata članova saveta kojima ističe mandat o čemu savet pismeno obaveštava gradonačelnika.

Od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 30 dana ni više od 60 dana.

Odlukom o raspisivanju izbora određuje se dan i vreme održavanja izbora kao i dan od kada počinju teći rokovi za vršenje izbornih radnji.

Pravo da bira i predlaže člana saveta ima građanin koji je državljanin Republike Srbije, koji je punoletan, poslovno sposoban i ima prebivalište na području mesne zajednice u kojoj ostvaruje izbornu pravo.

Za člana saveta može biti izabran građanin koji je državljanin Republike Srbije, koji je punoletan i ima prebivalište na teritoriji mesne zajednice na kojoj je predložen za člana saveta.

Biračko mesto za mesnu zajednicu određuje komisija za sprovođenje izbora (u daljem tekstu: komisija). Biračko mesto otvoreno je od 7 do 20 časova.

Sredstva za sprovođenje izbora za članove saveta obezbeđuju se iz sredstava mesne zajednice.

Kandidata za člana saveta predlaže najmanje 20 građana sa područja mesne zajednice.

Građanin može potpisati predlog samo za jednog kandidata pred komisijom.

Ako je građanin potpisao predlog za više predloženih kandidata, kao važeći smatraće se potpis na prihvaćenom predlogu koji je ranije podnet.

Redosled kandidata na izornoj listi utvrđuje se prema redosledu prihvatanja kandidature od strane komisije.

Predlog kandidata sadrži: ime, ime roditelja, prezime, jmbg, zanimanje, prebivalište i adresu kandidata.

Predlog kandidata za člana saveta dostavlja se komisiji najkasnije 15 dana pre dana održavanja izbora.

Uz predlog kandidata za člana saveta dostavljaju se i:

1. izjava kandidata o prihvatanju kandidature;
2. fotokopija lične karte;
3. potvrda o izbornom pravu;
4. izjave građana o podršci kandidata za člana saveta;
5. spisak građana po azbučnom redu prezimena koji podržavaju predlog kandidata.

Ukoliko predlog kandidata nije kompletan, komisija će u roku od 24 časa od časa prijema predloga doneti zaključak kojim će predlagraču naložiti da izvrši odgovarajuće ispravke.

Predlagrač mora izvršiti naložene ispravke u roku od 48 sati od časa prijema zaključka.

Ako predlagrač nije izvršio naložene ispravke, komisija će odbaciti predlog.

Izbornu listu komisija će objaviti najkasnije 10 dana pre dana održavanja izbora.

Organi za sprovođenje izbora su:

1. komisija za sprovođenje izbora i
2. birački odbor.

Za svoj rad organi za sprovođenje izbora odgovaraju organu koji ih je imenovao.

Komisiju čine predsednik i dva člana i njihovi zamenci.

Mandat komisije traje četiri godine.

Članovi organa za sprovođenje izbora i njihovi zamenci mogu biti samo građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na teritoriji mesne zajednice.

Komisiju imenuje savet najkasnije pet dana od dana raspisivanja izbora, osim u slučaju opoziva saveta kada komisiju imenuje Gradska izborna komisija.

Komisija:

1. stara se o zakonitosti sprovođenja izbora;

2. određuje birački odbor i imenuje njegove članove;
 3. daje uputstva biračkom odboru u pogledu postupka sprovođenja izbora;
 4. organizuje tehničke pripreme za sprovođenje izbora;
 5. propisuje potrebne obrasce za sprovođenje izbora u roku od 5 dana od dana raspisivanja izbora;
 6. utvrđuje da li su predlozi kandidata sačinjeni i podneti u skladu sa ovom Odlukom o mesnim zajednicama i statutom mesne zajednice;
 7. utvrđuje i oglašava liste kandidata;
 8. utvrđuje broj glasačkih listića za biračka mesta;
 9. utvrđuje broj i sadržaj glasačkih listića za biračko mesto;
 10. utvrđuje i objavljuje ukupne rezultate izbora;
 11. podnosi izveštaj gradonačelniku o sprovedenim izborima;
 12. obavlja i druge poslove određene Odlukom i statutom mesne zajednice;
- određuje biračko mesto.

Evidencija građana glasalih na izborima vodi se na posebnom obrascu koji propisuje komisija.

Obrazac sadrži sledeće podatke:

1. ime, ime roditelja, prezime;
2. JMBG;
3. prebivalište i adresu;
4. rubriku za potpis;
5. rubriku za primedbe.

Birački odbor preuzima izborni materijal od komisije najkasnije 24 časa pre dana održavanja izbora.

Birački odbor čine predsednik, četiri člana i njihovi zamenci.

Birački odbor imenuje se najkasnije deset dana pre dana određenog za održavanje izbora.

Birački odbor neposredno sprovodi glasanje, obezbeđuje pravilnost i tajnost glasanja, utvrđuje rezultate glasanja na biračkom mestu, stara se o održavanju reda na biračkom mestu za vreme glasanja i obavlja druge poslove utvrđene Odlukom i statutom mesne zajednice.

Za svako biračko mesto Izborna komisija grada imenuje tri posmatrača koji prate tok izbora i o tome sačinjavaju zapisnik koji predaju Gradskoj izornoj komisiji.

Po zatvaranju biračkog mesta, birački odbor zaključuje spisak građana koji su glasali, a zaključak sadrži: naziv mesne zajednice, datum održavanja izbora, broj građana koji su glasali i potpise svih članova biračkog odbora.

Nakon utvrđivanja rezultata glasanja birački odbor odmah, a najkasnije u roku od 8 časova, dostavlja prvi primerak zapisnika o radu i ostali primljeni izborni materijal komisiji, drugi primerak ističe na biračkom mestu, a treći primerak dostavlja nadležnoj organizacionoj jedinici gradske uprave.

Rezultate izbora utvrđuje komisija na osnovu rezultata sa biračkog mesta odmah po dobijanju zapisnika od biračkog odbora, a najkasnije u roku od 2 časa od dobijanja zapisnika.

Za članove saveta izabrani su kandidati sa najvećim brojem glasova.

Ukoliko dva ili više kandidata dobiju jednak broj glasova izbori se ponavljaju za dva ili više kandidata koji su dobili jednak i istovremeno najveći broj glasova.

Rezultate izbora komisija po proglašenju odmah ističe na oglasnoj tabli mesne zajednice.

Ponovni izbori sprovode se ako komisija poništi

izbore zbog nepravilnosti u sprovođenju izbora za članove saveta.

Ponovni izbori sprovode se najkasnije 15 dana od dana poništenja izbora u mesnoj zajednici.

Ponovne izbore raspisuje komisija.

Ponovni izbori sprovode se po listi kandidata utvrđenoj za izbore koji su poništeni, osim kad su izbori poništeni zbog nepravilnosti u postupku predlaganja kandidata.

Svaki birač, kandidat za člana saveta ili predlagač kandidata ima pravo da podnese prigovor komisiji zbog nepravilnosti u postupku kandidovanja i sprovođenja izbora.

Prigovor se podnosi u roku od 24 časa od dana kad je doneta odluka odnosno izvršena radnja ili učinjen propust.

Komisija je dužna da u roku od 48 časova od prijema prigovora razmotri prigovor, reši po njemu i doneti akt dostavi podnosiocu prigovora.

Ako komisija usvoji podneti prigovor, poništiće radnju u postupku predlaganja ili izbora kandidata, ili će poništiti izbore za članove saveta.

Odluka komisije je konačna.

Zapisnik komisije, zapisnik o radu biračkog odbora i spisak građana koji su glasali na izborima čuvaju se trajno, a glasački listići čuvaju se najmanje 4 godine.

Savet se konstituiše u roku od 15 dana od dana sprovedenih izbora.

Prvu konstitutivnu sednicu saveta saziva predsednik saveta prethodnog saziva najkasnije 15 dana od održavanja izbora za savet.

U slučaju sprečenosti predsednika, konstitutivnu sednicu saveta može sazvati njegov zamenik.

Ukoliko konstitutivnu sednicu u predviđenom roku ne sazove ni zamenik predsednika saveta, konstitutivnu sednicu saziva gradonačelnik, a istom predsedava najstariji izabrani član saveta.

Konstitutivna sednica može se održati ako njoj prisustvuje većina od ukupnog broja članova saveta.

Na prvoj sednici saveta, iz reda članova saveta biraju se predsednik saveta i njegov zamenik.

Članu saveta prestaje mandat pre isteka vremena na koje je izabran:

1. podnošenjem ostavke;
2. ako je pravnosnažnom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
3. ako je pravnosnažnom odlukom suda osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci;
4. gubljenjem državljanstva;
5. promenom prebivališta van područja mesne zajednice i - smrću;

Ukoliko članu saveta prestane mandat pre isteka vremena, član saveta postaje kandidat koji je sledeći na izborima dobio najveći broj glasova, a njegov mandat traje do isteka vremena na koji su izabrani ostali članovi saveta.

Savet konstatuje prestanak članstva i vrši kooptiranje novog člana na prvoj narednoj sednici.

Mandat članova saveta mesne zajednice traje četiri godine.

Predsednika saveta mesne zajednice bira savet iz reda svojih članova, tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja članova.

Nadležnost saveta

Savet mesne zajednice:

1. donosi statut mesne zajednice;
2. donosi finansijski plan mesne zajednice uz saglasnost Gradskog veća i programe razvoja mesne zajednice;
3. bira i razrešava predsednika saveta mesne zajednice;
4. predlaže mere za razvoj i unapređenje komunalnih i drugih delatnosti na području mesne zajednice;
5. donosi poslovnik o radu saveta mesne zajednice i druge akte iz nadležnosti mesne zajednice;
6. pokreće inicijativu za donošenje novih ili izmenu postojećih propisa Grada;
7. vrši druge poslove iz nadležnosti mesne zajednice utvrđene Statutom Grada, aktom o osnivanju mesne zajednice ili drugim gradskim propisima.

Savet mesne zajednice je dužan da imovinom mesne zajednice, kao i nepokretnostima u javnoj svojini Grada na kojima ima pravo korišćenja, upravlja, koristi i raspolaže u skladu sa zakonom, odlukama Skupštine grada i statutom mesne zajednice.

Angažovanje predsednika i članova saveta, kao i članova drugih organa mesne zajednice ne podrazumeva stvaranje dodatnih finansijskih obaveza mesnoj zajednici.

Sredstva za rad mesne zajednice obezbeđuju se iz:

1. sredstava utvrđenih odlukom o budžetu Grada, uključujući i samodoprinos;
2. donacija;
3. prihoda koje mesna zajednica ostvari svojom aktivnošću.

Savet ima od 5 do 17 članova, a broj članova utvrđuje se statutom mesne zajednice.

Savet odlučuje većinom glasova prisutnih pod uslovom da je prisutna većina od ukupnog broja članova. Savet ima predsednika i zamenika predsednika koji se biraju iz reda njegovih članova.

Predsednik saveta predstavlja mesnu zajednicu, zastupa je i naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana mesne zajednice.

Sekretar mesne zajednice je i sekretar saveta.

Sekretara mesne zajednice bira savet po postupku utvrđenim statutom mesne zajednice, Odlukom o mesnim zajednicama i Zakonom o radu.

Zapisnici sa sednice saveta redovno se dostavljaju službi gradske uprave nadležne za poslove mesnih zajednica.

Savet može da obrazuje određena stalna ili povremena radna tela: komisije (komunalna, za javne nabavke, za sport i kulturu, zaštitu životne sredine i dr.), odbore (za korišćenje pašnjaka i utrina i dr.), mirovna veća i slično, u cilju pripreme, razmatranja i rešavanja nekih pitanja iz nadležnosti saveta.

U odluci o obrazovanju radnog tela savet će odrediti broj, strukturu, nadležnost, mandat, podnošenje izveštaja savetu i druga pitanja.

Stalna i povremena radna tela, po pravilu imaju predsednika i najmanje dva člana koji mogu imati i svoje zamenike.

Radna tela odlučuju većinom glasova prisutnih pod uslovom da je prisutna većina od ukupnog broja članova.

Nadzorni odbor vrši kontrolu zakonitog i nameninskog korišćenja i raspolaganja sredstvima mesne zajednice.

Nadzorni odbor ima predsednika i dva člana.

Pravila o načinu izbora, radu, trajanju mandata i dr. saveta važe i za nadzorni odbor.

Stručne i administrativne poslove za nadzorni odbor obavlja sekretar mesne zajednice.

Nadzorni odbor je ovlašćen da traži, a organi mesne zajednice su dužni da mu omoguće uvid u sva finansijska i druga dokumenta o čemu sekretar mesne zajednice sačinjava zapisnik.

Nadzorni odbor je dužan da o svojim nalazima i mišljenjima obaveštava zbor građana najmanje jednom godišnje.

Mesna zajednica donosi finansijski plan na koji saglasnost daje Gradsko veće, u skladu sa odlukom o budžetu Grada.

Odlukom Skupštine grada može se svim ili pojedininim mesnim zajednicama poveriti vršenje određenih poslova iz nadležnosti Grada, uz obezbeđivanje za to potrebnih sredstava.

Prilikom odlučivanja o poveravanju poslova polazi se od značaja tih poslova za zadovoljavanje svakodnevnih i neposrednih potreba građana sa određenog područja.

Za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti gradske uprave, posebno u vezi sa ostvarivanjem prava građana, može se organizovati rad uprave u mesnim zajednicama.

Ove poslove, način i mesto njihovog vršenja, određuje gradonačelnik, na predlog načelnika gradske uprave.

Gradsko veće pokrenuće postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti opšteg akta mesne zajednice pred Ustavnim sudom, ako smatra da taj akt nije u saglasnosti sa Ustavom ili zakonom.

Gradonačelnik je dužan da obustavi od izvršenja opšti akt mesne zajednice za koji smatra da nije saglasan Ustavu ili zakonu, rešenjem koje stupa na snagu objavljivanjem u "Službenom listu grada Zrenjanina".

Rešenje o obustavi od izvršenja prestaje da važi ako Gradsko veće u roku od pet dana od objavljivanja rešenja ne pokrene postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti opšteg akta.

Kada Gradsko veće smatra da opšti akt mesne zajednice nije u saglasnosti sa Statutom Grada, aktom o osnivanju mesne zajednice ili drugim gradskim propisom, ukazaće na to savetu mesne zajednice radi preduzimanja odgovarajućih mera.

Ako savet mesne zajednice ne postupa po predlozima organa gradonačelnik će poništiti opšti akt mesne zajednice rešenjem koje stupa na snagu objavljivanjem u "Službenom listu grada Zrenjanina".

Gradsko veće, predlaže gradonačelniku obustavljanje finansiranja aktivnosti mesne zajednice u kojima se finansijska sredstva ne koriste u skladu sa finansijskim planom mesne zajednice, odlukom o budžetu ili zakonom.

Raspuštanje Saveta

Savet mesne zajednice može se raspustiti ako:

1. ne zaseda duže od tri meseca;
2. ne izabere predsednika saveta u roku od mesec dana od dana održavanja izbora za članove saveta mesne zajednice ili od dana njegovog razrešenja, odnosno podno-

šenja ostavke:

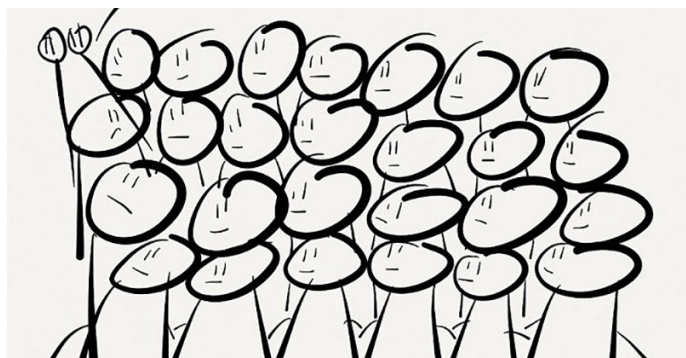
3. ne donese finansijski plan u roku određenom odlukom Skupštine grada.

Sekretar saveta mesne zajednice je dužan da u roku od 15 dana izvesti gradonačelnika i Gradsko veće, da su ispunjeni uslovi za raspuštanje saveta.

Odluku o raspuštanju saveta mesne zajednice donosi Skupština grada na predlog Gradskog veća koje vrši nadzor nad zakonitošću rada i akata mesne zajednice.

Predsednik Skupštine grada raspisuje izbore za savet mesne zajednice, u roku od 15 dana od stupanja na snagu odluke o raspuštanju saveta mesne zajednice, s tim da od datuma raspisivanja izbora do datuma održavanja izbora ne može proteći više od 45 dana.

Do konstituisanja saveta mesne zajednice, tekuće i neodložne poslove mesne zajednice obavljaće poverenik Grada koga imenuje Skupština grada istovremeno sa donošenjem odluke o raspuštanju saveta mesne zajednice.

Pravni izvori:

*USTAV REPUBLIKE SRBIJE ("Službeni glasnik RS", br. 98/2006)

*ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI ("Službeni glasnik RS", br. 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018)

*ZAKON O REFERENDUMU I NARODNOJ INICIJATIVI ("Službeni glasnik RS", br. 48/94, 11/98)

*STATUT GRADA ZRENJANINA ("Službeni list grada Zrenjanina", br. 7/2019, 18/2019)

*ODLUKA O MESNIM ZAJEDNICAMA ("Službeni list grada Zrenjanina", br. 32/2008, 9/2010, 20/2010, 9/2011, 14/2011, 3/2012, 32/2012, 21/2013, 5/2017)

Vodič je izrađen u okviru projekta Građanski aktivizam u Zrenjaninu koji je podržala Fondacija za otvoreno društvo, Srbija

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA